

Η Ψαλτική Τέχνη ως Αυτόνομη Επιστήμη: Επιστημονικοί Κλάδοι – Συναφή Επιστημονικά Αντικείμενα – Διεπιστημονικές Συνεργασίες, Διαθεματικότητα και Διάδραση

Κωνσταντίνος Χαρίλ. Καραγκούνης*

kxkaragounis@gmail.com

Η επιστήμη της μουσικολογίας, αναπτύχθηκε τις τελευταίες δεκαετίες στον ελλαδικό χώρο σύμφωνα με το πνεύμα και τις αντιλήψεις των εισηγητών αυτής, ότι η μουσική είναι μία, αυτή είναι η λεγόμενη Ευρωπαϊκή Μουσική, η οποία έχει χαρακτήρα ευγενή και οποιαδήποτε άλλη μουσική έκφραση αποτελεί κατώτερη τέχνη, ανάξια λόγου, πολύ περισσότερο, ανάξια μελέτης και επιστημονικής διερεύνησης. Υπό αυτό το πρίσμα, η Βυζαντινή Μουσική, όπως και γενικότερα, κάθε παραδοσιακή μουσική έκφραση, αντιμετωπίζεται, ακόμη σήμερα, τόσο από την ελληνική πολιτεία, όσο και από την μουσικολογική επιστημονική κοινότητα, ως μία δευτερεύουσα, αδιάφορη τέχνη, για την οποία οι Έλληνες μουσικοί αρκεί να έχουν κάποια εγκυκλοπαιδική γνώση. Το 1ο Διεθνές Διεπιστημονικό Μουσικολογικό Συνέδριο του Τομέα Ψαλτικής Τέχνης και Μουσικολογίας της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου φιλοδοξεί να αναδείξει την Εκκλησιαστική Μουσική ως έναν σπουδαίο αυτόνομο μουσικό πολιτισμό, να αναγνωρίσει και προβάλλει τις υπεράνθρωπες προς αυτόν το σκοπό προσπάθειες, που κατέβαλαν έως τώρα οι δάσκαλοι των σύγχρονων μουσικολόγων της Ψαλτικής Τέχνης, να προσδιορίσει επίσημα τους επιστημονικούς κλάδους και τομείς της λεγόμενης Βυζαντινής Μουσικολογίας, να ενθαρρύνει διεπιστημονικές συνεργασίες, προκειμένου η μεν Ψαλτική να αποκτήσει νέα εργαλεία μελέτης και έρευνας, προερχόμενα από άλλους επιστημονικούς χώρους, οι δε λοιπές επιστήμες να ανακαλύψουν την Ψαλτική ως ένα νέο πεδίο δράσης ή και ως ένα νέο πολύτιμο εργαλείο στην προώθηση των δικών τους ερευνών. Όσον αφορά δε την διαθεματικότητα και την διεπιστημονικότητα, για τις οποίες πολύς λόγος γίνεται την τελευταία δεκαετία, ας σημειωθεί ότι ήταν ανέκαθεν αυτονόητες στον κύκλο των διδασκάλων και μελετητών της Εκκλησιαστικής Μουσικής, εφόσον ποτέ δεν σκέφθηκαν να τη θεωρήσουν ανεξάρτητη από τις άλλες εκκλησιαστικές τέχνες και λειτουργικές επιστήμες, ακόμη και από αυτή την Δυτική Μουσική.

* Ο Κωνσταντίνος Χαρίλ. Καραγκούνης γεννήθηκε στην Ανακασιά του Βόλου το 1965. Σπούδασε Θεολογία στο Α.Π.Θ. και απεφοίτησε το 1987, ενώ από το 1981 είναι πρωτοψάλτης ιερών ναών των Μητροπόλεων Δημητριάδος και Λαρίσης. Την εκκλησιαστική μουσική διδάχθηκε από τους Πρωτοψάλτες Ιωάννη Σχώρη, Χρυσάνθο Θεοδοσόπουλο και Χαρίλαο Ταλιαδώρο, Σπυρίδωνα Περιστερή και Λάζαρο Κουζινόπουλο, Εμμανουήλ Χατζημάρκου και Περ. Μαυρουδή. Διετέλεσε μέλος του Χορού Ψαλτών «Οι Μαΐστορες της Ψαλτικής Τέχνης». Το 2000 ανακηρύχθηκε Διδάκτωρ Βυζαντινής Μουσικολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με καθηγητή τον Γρ. Θ. Στάθη. Το 1998 διορίστηκε στη Μέση εκπαίδευση, όπου και υπηρέτησε ως το 2013. Διετέλεσε επίσης συνεργάτης του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Τον Ιούλιο του 2010 εξελέγη ομόφωνα Επίκουρος Καθηγητής Βυζαντινής Μουσικής της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών, όπου και διδάσκει σήμερα. Έχει πλούσιο συγγραφικό και εκδοτικό έργο, ενώ έχει λάβει μέρος ως εισηγητής και ως μέλος Επιστημονικών και Οργανωτικών Επιτροπών σε πολλά επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Από το 2013 είναι διευθυντής του Τομέα Ψαλτικής Τέχνης και Μουσικολογίας της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου. Από τις άλλες του δραστηριότητες, αξίζει να σημειωθεί η ίδρυση του Συλλόγου «Έρευνας, Διάσωσης, Ριζικής Αποκατάστασης της Μουσικής των Ελλήνων (Ε.Δ.Ρ.Α.Μ.Ε.) Παν.Αχειλάς», του οποίου διετέλεσε πρόεδρος επί πολλά έτη. Τέλος, διετέλεσε επί 5 θητείες Τακτικό Μέλος του Δ.Σ. του Ιδρύματος Βυζαντινής Μουσικολογίας.